

számol be egy japán nyelvtanfolyam tanulságai alapján. Jürgen Quetz, illetve Günter Zimmermann elemzik a felnőtt tanulók véleményét a nyelvtan-tanulásról, és új irányokat keresnek a metodikában ahhoz, hogy a sokszínűség a nyelvtan javított tanításához vezessen. Wil Knibbeler a tanár személyiségének a tanítási folyamatban kifejtett hatását kutatja.

Wolfgang Pauels kognitív elsajátítási folyamatokat mutat be és kiemeli a pszicholingvisztika új ismereteinek felhasználását a szemantikai emlékező képesség fejlesztésében az idegen nyelv tanulása során. Hanno Schilder az apatikus tanulók motiválásával foglalkozik és megjegyzi, hogy az iskolának nem csak az a feladata, hogy felkészítsen az életre, hanem magát az életet kell jelentenie. Klaus Hinz a tanulót aktiváló módszereket keresi az idegen nyelv oktatása folyamán. Helmut Heuer szerint a különböző népek civilizációját bemutató idegen nyelvű útikönyvek serkentik a kreatív írást és elősegítik az interkulturális értést.

A tananyagok témakörében Werner Hüllentől megtudhatjuk, milyen anyagokat használjunk, és hogy elkészítésük során a történelmi irányba elvitt gyakorlati kutatás még napjainkban is nagy jelentőséggel bír. John L. M. Trim és Heinrich Schrand tananyagok értékelésének kritériumainak kidolgozásával foglalkoznak és hangsúlyozzák a kritérium-katalógusok által nyújtott segítségét az előírt tankönyvek kiválasztásában.

Az idegen nyelv és a gazdaság témakörben Manfred Gerbert megvizsgálja a nyelvtanítást befolyásoló gazdasági szempontokat és szakdidaktikai feladatnak tekinti a gazdasági kommunikációt. Herbert Christ a piac és a kereskedelem törvényeit kutatja, kiemelve a gazdasági lehetőségeket és ezek határait az idegen nyelv továbbadásánál.

A békére való nevelés témája sokat foglalkoztatta Reinhold Freudensteint, aki mindig felszólalt a Linguapax kongresszusokon, ezzel is kifejezve ez irányú elkötelezettségét. A tudatosan az összeállítás

végére kerülő tanulmányok kifejezik azt a reményt, hogy folytatódnak a világban bevezetett pozitív politikai változások. Ezek tükrében Francisco Gomez de Matos a nyelvtanításban új határokat megnyitó tanulói jogokat körvonalazza. A régóta ismert pedagógiai alaptétel, miszerint a szavak tanítanak, viszont a példák ragadnak magukkal, vezérelte Albert Raascht abban, hogy új javaslatokat dolgozzon ki a tanítási munkával kapcsolatban.

Végezetül közelebbről megismerkedhetünk a Magyarországon is jól ismert Reinhold Freudenstein életével és munkásságával.

Hortobágyi Ildikó

Bodóczy–Enyedi–Gedeon–Jilly–Rádai–Szesztay

Methodology Mix

Magyar Macmillan Könyvkiadó, Budapest, 1993

Új műfajt képvisel a magyar tankönyvpiacra a videokazettából és munkafüzetből álló *Methodology Mix*: leendő és gyakorló angol nyelvtanároknak kínál ötleteket óráik hatékonyabbá és élvezetesebbé tételéhez. Amióta a nyelvoktatásban az 1980-as évek közepétől kezdődően egyre erőteljesebben érvényesül az a szemlélet, hogy nem a tankönyv diktálja az óra tartalmát és menetét, hanem a tanár kreativitásától függ a hatékonyság, az angol tanároknak kínált könyvek jelentős hányadát – legalábbis a brit piacon – az ötletgyűjtemények alkotják. A *Methodology Mix* is egy ötletgyűjtemény; azonban nemcsak egy a sok közül. Ez a kiadvány magát a műfajt újítja meg azáltal, hogy az ötletek videofilmen jelennek meg.

A videofilm szereplői maguk a szerzők: öt gyakorló nyelvtanár és tanár-képző (bár magyarul sután hangzik az angol *teacher trainer*, ill. *teacher educator* megfelelője), akik „workshop” jellegűen (erre a fogalomra sincs jó magyar szó) egymáson próbálják ki a gyakorlatokat. (Az angol

activity szónak sem igazán jó megfelelője a magyar *gyakorlat*, hiszen ez a hagyományos nyelvoktatásból ismert *exercise* fordítása. Vagyis: mivel az új fogalmak már kezdenek kialakulni, megújításra szorulna a magyar nyelvoktatási szaknyelv is.) Mivel a szereplők valódi tanítási szituációban kipróbált ötleteket mutatnak be, a munkafüzetben saját tapasztalataik alapján hívják fel a tanár figyelmét az esetleges nehézségekre.

A *Methodology Mix* érzékletesen bizonyítja, hogy nemcsak angol anyanyelvűek lehetnek jól képzett és kreatív „teacher trainer”-ek. Egy akármilyen kiváló, de a magyarországi viszonyokat és a magyar angoltanárok gondolkodását nem ismerő „teacher trainer” akár el is riaszthatná a tanárjelölteket, vagy a már pályán levő tanárokat, ha ötletei túl radikális változtatásokat igényelnének az eddigi gyakorlat-hoz képest. Ennek a videofilmnek a szereplői azonban többéves magyarországi tanári tapasztalatuk birtokában csak olyan ötleteket mutatnak be, amelyek megvalósíthatóak bármely magyar iskolában.

A *Methodology Mix* tanárképzési és tanár-továbbképzési céllal készült. Magam főiskolai módszertan-tanárként használok angol szakos tanárjelöltek szemináriumain, hallgatóim nagy meglepedésére. Egyik gyakorlóiskolánk vezetőtanára a saját továbbképzésére otthon, egyedül tanulmányozza a videoanyagot és a munkafüzetet. A szerzők bevezetőjükben így fogalmazzák meg céljukat: „Olyan anyagot akartunk készíteni, amelyet tanárképző intézményekben (tanárjelöltek képzésében és továbbképző tanfolyamokon) módszertani témák illusztrálására lehet használni, és amely anyag továbbgondolásra és megbeszélésre is készített.”

A *Methodology Mix* modellként szolgálhat a nyelvtanároknak arra is, hogyan osszák meg egymással ötleteiket. A rendszeres, „workshop” jellegű összejövetelek a szakmai fejlődés olyan új útját jelenthetik, ahol a tanárok nem egy kívülről vagy „felülről” jött tanárképző szaktekintélytől, hanem egymástól tanulnak. A Mun-

kafüzet a szakmai fejlődés még egy újabb módját kínálja: feladatai arra ösztönzik a tanárt, hogy a bemutatott ötleteket ne lemásolja, hanem saját tanítási kontextusának megfelelően adaptálja, valamint hogy további változatokon is gondolkozzék.

A videofilm bemutatott 24 gyakorlat mellett a munkafüzet további variációkat javasol. A *Methodology Mix* így összesen 60 gyakorlatot tartalmaz. Olyan eljárásokkal ismerkedhetnek meg a tanárok, melyeket a tanulók életkorának és nyelvi szintjének megfelelő tartalommal megtöltve sokféle nyelvi jelenség gyakorlására lehet használni. A szerzők a hagyományostól eltérő módon közelítik meg a kiejtés, a nyelvtan és a szókincs gyakoroltatását, valamint a szövegfeldolgozást. Nemcsak a nyelvi készségfejlesztés a cél, hanem a problémamegoldó feladatok, a csapatjátékok és a dráma-pedagógiai elemek segítségével már a készségfejlesztés során valódi kommunikáció zajlik.

A *Methodology Mix* gyakorlatai nemcsak a tanulók nyelvi készségeit fejleszthetik, hanem a csoportképződés folyamatához is hozzájárulhatnak. Az utolsó fejezet („Relaxation Breaks”) pedig olyan lazító gyakorlatokat tartalmaz, amelyek célja nem valamely nyelvi jelenség gyakorlása, hanem olyan testi és szellemi állapot elősegítése a csoportban, amely hozzájárulhat a hatékonyabb nyelvtanuláshoz. A *Methodology Mix* szerzői a játékosságot és a jó csoportlégkört tekintik a hatékony nyelvtanulás meghatározó elemének.

N. Tóth Zsuzsa

Gudula Mebus–Andreas Pauldrach–
Marlene Rall–Dietmar Rösler

Sprachbrücke 1

Klett Edition Deutsch, München, 1993

Az itt bemutatandó nyelvkönyv az 1987-ben megjelent előző kiadásnak a történelmi események tekintetében aktualizált változata. Konceptiójában, felépítésében azonban mit sem változott.